

Verksamhetsrapport 1994/95

Innehåll:

Årsmötesexkursion 1994	Sid 1
Övriga exkursioner säsongen 1994/95	
Torekovs 650-års jubiléum	Sid 1
Föredrag och filmvisning på Olympiabiografen, Septembereckursionen,	
Julexkursionen, Påskexkursionen	Sid 2
Notiser 1994/95	Sid 3
Fågelinventeringen 1994	Sid 4

Årsmötesexkursionen 1994

Det femtioandra årsmötet hölls lördagen den 2 juli i på Hallands Väderö. Carl Persson ledde förhandlingarna och Johan Krook administrerade eftersom både ordföranden och vice ordf. var bortresta. Årsmötesexkursionen leddes av Claes-Göran Isacson som skrivit boken "Hallands Väderö och jakten på ön". Vi refererar inte exkursionen utan hänvisar istället till boken, som säljs till ett fördelaktigt pris i Bjäre Bokandel i Båstad.

Övriga exkursioner säsongen 1994/95

I Torekov firades under perioden 16-31 juli 650-årsminnet av ortens första kända privilegiebrev. I samband därmed genomfördes sju guidade exkursioner på ön, för vilka deltagarna fick betala 25 kr per person. Överskottet gick till jubileumskommittén, och sedan det totala evenemanget visat sig ge överskott, till förskönandet av Torekov. Sällskapet bidrog till jubiléet genom att erbjuda gratis exkursionsledare. Arkeologerna Gunilla Roos och Jonas och Jenny Paulsson ledde välbesökta vandringar på öns norra resp södra delar vid två tillfällen Den torra sommaren till trots kunde vår växtexpert Johan Krook visa oss åtskilliga intressanta växter och berätta om deras ekologiska betydelse. Fåglar studerades under ledning av Bengt Paulsson med avresa redan kl 06.00 på morgonen. Eftersom det var "fel" årstid för fågelstudier gjordes bara en fågelvandring inriktad mot "nybörjare" Bengt lärde oss mycket om de arter vi såg och hörde. Claes-Göran Isacson, som skrivit boken "Väderön och jakten på ön", skulle leda en av de kulturhistoriska vandringarna för bl a oss, som missade årsmötesexkursionen. Han fick förhinder så John Henrysson ledde båda kulturvandringarna.

Årets utgåva av "Bjärebygden" (1994) innehåller mycket om jubiléet i Torekov. Ingrid Nygren ger ett fint och detaljerat "axplock" från tre av exkursionerna på Väderön; om arkeologi (s 90) och om fåglar och växter (s 78-80). Vädret var strålande fint denna sommar och lagom många deltagare kom till varje vandring. Turerna blev mycket uppskattade och på köpet fick vi många nya medlemmar. Mycket givande var den dialog som ägde rum mellan deltagarna under vandringarna. Många bidrog med kunskaper och minnen från Väderön. Några exempel från en kulturvandring: När vi studerade spåren efter den stenbrytning, som i början av seklet ägde rum vid Ingnäset (Innäset) kunde Olle Renck på stående fot redogöra för vilka skutor och skeppare som fraktat sten till bl a. Köpenhamn. Birgit Lindgren personifierade väderöhistoria för oss. Hon bodde på ön som barn mellan 1927 och 1934 då hennes far Nils Stefansson var skogvaktare där. Birgit är dessutom dotterdotter till Sven Petter Johansson, som var handlare i Torekov och en av delägarna i det bolag som bedrev stenbrytning på ön. Redan när vi startade vandringen vid Sandhamn gav Eivor Lundgren, dotterdotter till John Sjölin, oss ny information om det "gamla" kaféet och verksamheten där i gångna tider. Sådant är berikande. Tack alla ni som deltog i vandringarna och bidrog till att de blev så trevliga.

Föredrag och filmvisning på Olympiabiografen

Ti 19/7 berättade Olle Renck om väderötrafiken som han också beskrivit i sin bok "Torekovbornas Väderötrafik": Den utkom förra sommaren med bidrag från SHVN.

On 20/7 kom Dan Backström ända från Stockholm och visade sin 16 mm-film "Möt våren på Ön" med Arne Weise som speaker. Filmen visades i TV:s "Ett med naturen" 14/10 1990. Det var dramatiskt före föreställningen då det, trots noggranna förberedelser, uppstod ett svårfunnet tekniskt problem med filmprojektorn. Det krävdes en speciell sorts filmapparat för separat ljudband. En sådan ställdes välvilligt till vårt förfogande av biografentusiasten Jan Bodén i Höganäs, som själv var maskinist under visningen.

Ti 26/7 visade John Nygren bilder och talade om "Kås och kummel" på Bjäre och Väderön.

Septemberexkursionen på valdagen den 18/9 handlade om svampar och leddes av svampexperten och ordföranden i svampföreningen "Pugghatten" i Lund, Sigvard "Sigge" Svensson. Utflykten blev en verkligt positiv upplevelse trots lite regn emellanåt. Vi fann ett fyrtiotal intressanta svampar, som vi fick art- eller gruppbestämda och dessutom lärde Sigge oss mycket om svamparnas ekologi. Bengt Paulsson har ställt samman sina anteckningar till en liten artlista med kommentarer om en del av svamparna. Intresserade kan höra av sig till honom. Kanske vi trycker listan vid tillfälle i ett meddelande.

Förra året blåste **Annandag jul-exkursionen** bort. I år kunde den genomföras i regnigt väder med 28 deltagare, varav fem från styrelsen. Dåligt väglag med lömsk halka inne på Bjärehalvön hindrade några att komma i tid till båten, men trots detta fanns medlemmar ända från Lund och Eslöv med på vår utflykt och en hel familj danskar åkte med över till ön. Vi tog två uppfriskande promenader, en i Nörreskog och en i Söndreskog, Däremellan åt vi medhavd matsäck under kaféets skärmtak. Vädret var halvblåsigt men milt. Regn såg till att det var högt vattenstånd i kärr och dammar. Bodil Kollberg ledde promenaderna med bravur och pekade ut många fågelarter för deltagarna. Dagens klo på fågelfronten var en havsörn, som vi på hemvägen såg sväva över ön vid Skäppeskären.

Påskexkursionen på påskdagen den 16 april 1995 tillsammans med Bjäre naturskyddsförening lockade ett 30-tal personer till Väderön. Vi åkte klockan 10 med ordinarie turbot. Deltagare i en fågelskådarskurs arrangerad av Bjäre Natur "stack ut" redan klockan 7. Vädret var mullet men regnet uteblev. Under överfarten kändes vinden bitande, men ute på ön var det som vanligt varmt och skönt. Sälur vilade sig på småskären vid Sandhamn och på Brötholmarna, vilket vi såg under promenaden.

Runtom på ön hade vitsippor och styvmorsviol så smått slagit ut och triften stod i knopp. Ornitologer rapporterade om sällsyntheter som ringtrast. Bodil Kollberg räknade på tre morgnar till 6000 sträckande sjöorrar. Själva såg (och hörde) vi mycket ejdrar, några gravänder, ett sovande strandskatepar och en lekande tofsvipa och så mycket grå- och havstrut förstås.

Exkursionen leddes av John Henrysson från SHVN och Bengt Johmår från Bjäre Natur. Med utgångspunkt i Sven Behrens doktorsavhandling från 1953 om morfologin (berggrundens form) på Kullaberg och Hallands Väderö, studerade vi under promenaden terrängformerna på norra och västra delen av ön. Bergrunden är skiffrig och bildar parallella lager (skiffrighetsplan) ungefär som bladen i en bok. Vi konstaterade att gnejsryggarnas riktning är nord-sydlig på grund av att sprickytorna i berggrunden löper i denna riktning, den s k strykningen. Samtidigt lutar sprickplanen vanligtvis 20 till 30 grader mot väster i förhållande till horisontalplanet, den s k stupningen. Den av erosion ojämnt formade östsidan av ryggar är betydligt brantare.

Vi såg tydligt hur amfibolitgångarna påverkat förekomsten av bergryggar, uddar och vikar kring Stora Tånge. Amfibolitens bidrag till näring i marken gjorde att vi i klippträdgårdarna kunde finna gullvivor.

Bengt Johmår berättade om öns ormar och groddjur. Trots det svala vädret lyckades han hitta en huggorm i det höga gräset vid fyrbostäderna. Många såg den medan andra fick nöja sig med att höra den väsa ljuvligt ljudligt för att varna oss från att komma alltför nära.

Sedan vi ätit av matsäckens innehåll bekantade vi oss med en på fyrhustomten nyuppsatt automatisk väderleksstation. Vi försökte lista ut vilka väderleksfaktorer olika instrument registrerar. Skålkorsanemometer och vindflöjel på en mast mäter vindhastighet respektive vindriktning. Men vad registrerar alla instrument på marken? Det skulle vara trevligt om SMHI satte upp en skylt med beskrivning av stationen och varför inte en dataskärm där besökare själva kan avläsa temperatur, vindstyrka, etc. Vi noterade också att man höll på att renovera uthusen (dass och vedbod) och att bevakningstornet vid fyrbostäderna var borttaget.

När vi promenerade söderut längs västsidan berättade John Nygren om fisket på ön under medeltiden och om båtuppdraingsplatser och kummel.

Vid gårdsgården mot Ulagapskärret beundrade vi den trådartade murgrönan och knoppande kaprifol. Närmare kärret fann vi den parasitiska vätterosen i blom innan vi skyndade tillbaka till Sandhamn för återfärd till Torekov.

Med på exkursionens första del var också en journalist från Laholms Tidning (reportage tisd 18/4) och naturfotografen Gunilla Ahlström från Helsingborg, som för några år sedan på Båstads bibliotek ställde ut fotografiska detaljkompositioner av träd i Söndreskog.

Notiser 1994/95

Senaste årgången (1994) av Bjärebygden innehåller mycket om Torekov. Några artiklar anknyter till Väderön, vilket nämnts tidigare. Många av artiklarna har kulturhistoriskt innehåll. Nils-Gunnar Toremalm skildring av "Lek och allvar i 1930-talets Torekov" knyter delvis an både till Olle Rencks bok "Torekovbornas Väderötrafik" och Lennart Plomans "Kåseri kring 30-talsminnen från ön" i Meddelande från SHVN nr 59/1994, som Toremalm också hänvisar till (s 65).

Förra året efterlyste vi artiklar, fotografier, m m om Hallands Väderö. Från Tore Söderling i Landskrona har vi fått fotografier av fåglar och växter tagna på ön av Oscar Gehlin. Både donator och fotograf har varit medlemmar i Väderöklubben på Hiet. Oscar Gehlin var en tid ordförande i Väderöklubben och dessutom ordförande i Malmö fotoklubb. En del av hans bilder från ön har utgivits som vykort. Om jag minns rätt skänkte Oscar Gehlin en mängd bilder från Hallands Väderö till Skånes Naturkyddsförening (numera Naturvårdsförbund) innan SHVN bildades.

Bo Bergström har överlämnat en artikel skriven av hans far Gunnar Bergström och publicerad i skriften "Jultrevnad" (utgiven till förmån för blinda) 21 årg, 1953. Den handlar om briggen "Vänta litet" som förde pesten till Torekov 1809. Artikeln bygger på uppgifter ur briggens loggbok på Krigsarkivet och Torekavs dödbok för 1809. Artikeln nämns i en fotnot (s 44) i Gunnar Bergströms bok "Torekavs kyrka 1658-1858" (1959).

Vi tackar och tar gärna emot mer material och tips för arkiv och framtida bruk

Väderömuséet i Lotsstugan planerar att öppna den 18 juni. Vi förlägger vårt årsmöte dit för att få se allt som åstadkommit av de personer, som lagt ner massor av arbete under ett par års tid. Se förra årets verksamhetsrapport sidan 6.

Yttrande över ny skötselplan för Hallands Väderö. I februari 1995 avgav Sällskapet yttrande över "Förslag till ändrade bestämmelser för naturreservatet Hallands Väderö, Båstads kommun", daterat 1994-12-05 både till Kyrkorådet i Torekov och direkt till Länsstyrelsen i Kristianstad. Förslaget var inte helt genomarbetat och vi räknar med att ett reviderat förslag så småningom återkommer på remiss.

Fågelinventeringen 1994

Fågelinventeringen av Hallands Väderö 1994 heter en nätt och saklig rapport om häckande bestånd av utvalda fågelarter sammanställd av Per Andell, Lund. Rapporten är daterad 95.02.04 och ställd till Länsstyrelsen i Kristianstad. Inventeringen gjordes i maj 1994 på uppdrag av Skånes Ornitologiska Förening av Andell och Per Gräntz.

Som framgår av sidan 7 i förra årets verksamhetsrapport har SHVN finansierat denna fågelinventering. Rapporten är på åtta sidor med fyra kartor, en tabell och ett appendix. Inventering har skett inom 42 områden runt huvudön och på olika skär. De studerade arterna är knölsvan (13), grågås (6), strandskata (13), silltrut (30), gråtrut (2877), havstrut (423), fisktärna (12), sillgrissla (2), tordmule (47), tobisgrissla (166) och skärpiplärka (8). Vid en senare räkning noterades fiskmåås (25) och skrattmåås (2 par vid Oadammen). Tal inom parentes avser beräknat antal häckande par.